

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА
ПІДПРИЄМСТВІ

Виконав: здобувач першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти,
групи 4Е

Спеціальності 051 «Економіка»

Освітньо-професійної програми

«Економіка підприємства і бізнес-аналітика»

Самойленко В.Е.

Керівник Мешкова-Кравченко Н.В.

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 051 Економіка

Освітньо-професійна програма Економіка підприємства і бізнес-аналітика

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри д.е.н., професор

Наталія ШАНДОВА

« _____ » _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

Самойленко Владиславу Едуардовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Удосконалення управління витратами на підприємстві

керівник роботи Мешикова-Кравченко Наталія Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від 14.01.2025 р. № 23-с

2. Строк подання роботи здобувачем 19.06.2025 р.

3. Вихідні дані до роботи Звітні показники діяльності ПрАТ «ЧУМАК» за 2021–2024 роки, літературні джерела і періодичні видання з даної теми та Інтернет ресурси

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити) _____

Теоретичні основи управління витратами на підприємстві

Аналіз системи управління витратами на ПрАТ «ЧУМАК»

Удосконалення управління витратами на підприємстві в сучасних умовах

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 13 таблиць та 15 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання 1-3 розділів	Наталія МЄШКОВА-КРАВЧЕНКО, ст. викладач	17.01.25 р.	15.05.25 р.
Консультант з нормоконтролю	Наталія МЄШКОВА-КРАВЧЕНКО, ст. викладач	17.01.25 р.	30.05.25 р.

7. Дата видачі завдання 17.01.2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	18.01.25-31.01.25	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	01.02.25-12.02.25	виконано
3.	Написання розділу 1	13.02.25-10.03.25	виконано
4.	Написання розділу 2	11.03.25-08.04.25	виконано
5.	Написання розділу 3	09.04.25-06.05.25	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	07.05.25-15.05.25	виконано
7.	Оформлення роботи	16.05.25-30.05.25	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	01.06.25-11.06.25	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	12.06.2025	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	19.06.2025	

Здобувач Владислав САМОЙЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи Наталія МЄШКОВА-КРАВЧЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра Самойленка Владислава на тему: «Удосконалення управління витратами на підприємстві» містить 69 сторінок, 13 таблиць, 15 рисунків, 47 літературних джерел.

Об'єкт дослідження - процес управління витратами на підприємстві ПрАТ «ЧУМАК» та його вплив на економічну ефективність господарської діяльності.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення системи управління витратами на підприємстві для підвищення його економічної ефективності.

В роботі розглянуто теоретичні основи управління витратами на підприємстві, охарактеризовано діяльність підприємства ПрАТ «ЧУМАК», проаналізовано структуру витрат підприємства, надано оцінку управління витратами підприємства, наведено основні напрямки покращення управління витратами та зроблено економічну оцінку запропонованих заходів.

Запропоновані заходи дозволяють підприємству покращити управління витратами в результаті чого збільшити прибуток.

Кваліфікаційна робота виконана на основі матеріалів ПрАТ «ЧУМАК» за 2021 – 2024 роки.

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	8
1.1.Економічна сутність управління витратами.....	8
1.2.Принципи та функції управління витратами на підприємстві	15
1.3.Методи управління витратами на підприємстві	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПрАТ «ЧУМАК».....	30
2.1.Характеристика підприємства ПрАТ «ЧУМАК	30
2.2.Аналіз динаміки та структури витрат підприємства ПрАТ«ЧУМАК»	40
2.3.Оцінка ефективності управління витратами на підприємстві ПрАТ «ЧУМАК»	50
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	57
3.1.Основні напрямки удосконалення управління витрат на підприємстві....	57
3.2. Економічне обґрунтування запропонованих заходів	61
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	70

ВСТУП

В умовах сучасного економічного середовища, що характеризується підвищеною конкуренцією та мінливістю ринкових умов, питання ефективного управління витратами набуває першочергового значення для підприємств усіх форм власності та галузей економіки. Оптимізація витрат стає критичним фактором забезпечення конкурентоспроможності та фінансової стійкості бізнесу.

Актуальність удосконалення системи управління витратами обумовлена необхідністю пошуку нових підходів до раціонального використання ресурсів підприємства в умовах обмеженості фінансових можливостей. Сучасні економічні виклики, включаючи інфляційні процеси, підвищення вартості енергоносіїв та сировини, нестабільність курсу валют, війна в країні вимагають від підприємств постійного контролю та оптимізації своїх витрат.

Впровадження ефективних механізмів управління витратами дозволяє підприємству не лише знизити собівартість продукції, але й підвищити її якість, розширити асортимент та збільшити обсяги виробництва. Це в свою чергу призводить до зростання прибутковості та рентабельності діяльності, що є основною метою функціонування комерційного підприємства з урахуванням задоволення потреб споживачів.

Значний внесок в дослідженнях з управління витратами на підприємстві зробили такі вчені: Глушач Ю.С., Голов С.Ф., Скрипник М.І., Бондаренко Н., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М., Литовченко О.Ю., Шутько Т.І., Чорна М.В., Кулакова С., Ткаченко А., Разно М., Григорова З.В., Рибін Т.С., Малюта Л.Я. та інші.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення системи управління витратами на підприємстві для підвищення його економічної ефективності.

Реалізація мети обумовлює вирішення таких завдань:

- дослідити економічну сутність управління витратами на підприємстві;
- розглянути принципи, функції управління витратами на підприємстві;

- дослідити методи управління витратами на підприємстві;
- охарактеризувати діяльність ПрАТ «ЧУМАК»;
- проаналізувати динаміку та структуру витрат ПрАТ «ЧУМАК» за останні роки та виявити основні тенденції їх зміни;
- оцінити ефективність діючої системи управління витратами на підприємстві ПрАТ «ЧУМАК» та виявити проблемні аспекти;
- розробити основні напрямки удосконалення управління витратами на підприємстві ПрАТ «ЧУМАК»;
- здійснити економічне обґрунтування запропонованих заходів удосконалення системи управління витратами для ПрАТ «ЧУМАК».

Предмет дослідження – теоретичні засади, методичні підходи та практичні аспекти удосконалення системи управління витратами на підприємстві ПрАТ «ЧУМАК».

Об'єктом дослідження є процес управління витратами на підприємстві ПрАТ «ЧУМАК» та його вплив на економічну ефективність господарської діяльності.

В роботі застосовані такі методи дослідження як: узагальнення, порівняння, коефіцієнтний, економіко-статистичні методи, фінансового аналізу.

Практичне значення обраної теми визначається можливістю використання розроблених рекомендацій та пропозицій щодо удосконалення системи управління витратами на ПрАТ «ЧУМАК».